

Aimara

Aimara[1][2] (*aymar aru*) aru familiako hizkuntza bizia da; familiako beste kideak kawkia (galdua) eta jaqaria (oso gutxitua) dira. Aimara etniaren berezko hizkuntza da.

Bolivian (La Paz eta Oruro), Perun (Puno, Tacna eta Moquegua) eta Txilen (Tarapaca) 2.200.000 lagun inguruk hitz egiten dute. Boliviako eta Peruko eskualde horietan koofiziala da.

Eduki-taula

- **Sarrera**
- **Fonetika**
  - Bokalak
  - Kontsonanteak
- **Idazkera**
- **Erreferentziak**
- **Kanpo estekak**

Aimara	
Aymar aru	
Aimararen hedapena Andeetan.	
Datu orokorrak	
Lurralde eremua	Bolivia, Txile, Peru
Hiztunak	2.227.642 erdialdekoa *datu gabe* hegoaldekoa
Ofizialtasuna	Bolivia eta Peru
Eskualdea	Andeak
UNESCO sailkapena	2 zaurgarria
Araugilea	ez du
Hizkuntza familia	
giza hizkuntza Ameriketako jatorrizko hizkuntzak Aymaran languages (en)	
Informazio filologikoa	
Hizkuntza-tipologia	SOV hizkuntza eta hizkuntza eranskari
Alfabetoa	latindar alfabetoa
Hizkuntza kodeak	
ISO 639-1	ay
ISO 639-2	aym
ISO 639-3	aym
Ethnologue	aym (http://www.ethnologue.com/language/aym)
Glottolog	nucl1667 (https://glottolog.o

Sarrera

Antiplanoko aimara Andeetako hizkuntza bat da, 1.600.000 hiztun dituena, Titikaka lakuaren inguruan: 1.237.658 aimara-hiztun boliviar ditu, 296.465 perutar eta 48.477 txiletar. Badira, era berean, zenbait komunitate Argentinako Salta eta Jujuy probintzietan, baina ez dakite hizkuntzaz mintzatzen. Bi ahaide ditu: kawkia eta jaqarua. XIX. mendean, Antonio Raymondik, Sebastián Barrancak eta Julio C. Tellok hiru hizkuntzon arteko antzekotasuna susmatu zuten, baina Marta J. Hardman-en lanek zehatz-mehatz baieztatu zuten susmo hori 1960ko hamarkadan, hirurak *jaqi* familiakoak direla frogatu zuenean. Hala ere, Alfredo Torero hizkuntzalariak "aru" izena eman zion. Berriki, Rodolfo Cerrón-Palominok proposatu du taldeari "aimara" deitzea. Haren iritziz, nomenklatura simetrikoa dauka kitxua familia linguistikoarekin. Kawkia hiltzat jo daiteke; jaqarua, ordea, tupean oinarriturik (Yauyos), mila bat tupinok bakarrik hitz egiten dute eta gehienak Liman bizi dira.

Fonetika

Oro har, aimarazko hitzak paroxitonoak dira, bokalen luzaketak azentuazioa alda diezaiekeen arren.

Bokalak

Kitxuak eta arabiera klasikoak bezala, aimarak hiru bokal besterik ez du: *a*, *i* eta *u*; dena dela, luzatzen ditu (idatzian, dieresiaz adierazten da). Beraz, sei bokal hauetaz baliatzen da: *a*, *ä*, *i*, *ï*, *u*, eta *ü*.

	rg/resource/languoid/id/nucl1667)
Wikipedia	ay (https://ay.wikipedia.org)

Kontsonanteak

Hamasei kontsonante ditu. Ez du herskari leunik (hots, *b*, *d* eta *g* ez daude), baina ozenek hiru forma hauek dituzte: sinpleak (*p*, *t* eta *k*), glotalak (*p'*, *t'* eta *k'*) eta hasperenkariak (*ph*, *th* eta *kh*).

Idazkera

Alfabeto latindar espainiarra erabiltzen du (baita *ñ* ere).

Erreferentziak

1. ↑ Euskaltzaindia. *38. araua: Munduko estatu-izenak, herritarren izenak, hizkuntza ofizialak eta hiriburuak.* (https://www.euskaltzaindia.eus/dok/arauak/Araua_0038.pdf).
2. ↑ *53. araua - Munduko estatuetako hizkuntza ofizialak.* (https://www.euskaltzaindia.eus/dok/arauak/Araua_0053.pdf) Euskaltzaindia . Noiz kontsultatua: 2010-12-19.

Kanpo estekak

- "Compendio de estructura fonológica y gramatical" on-line (http://www.ilcanet.com/aymara.html)
- ILCAren webgunea (http://www.ilcanet.com/)

Hizkuntza honek bere Wikipedia du: Bisita ezazu.

Autoritate kontrola	**Wikimedia proiektuak** · Datuak: Q4627 · Multimedia: Aymara language (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Aymara_language)

Nabigazioa

- Azala
-
- Txokoa
- Albisteak
- Aldaketa berriak
- Ausazko orria
- Laguntza
- Dohaintza egin

Tresnak

- Honanzko lotura duten orriak
- Lotutako orrietako aldaketak
- Fitxategia igo
- Orri bereziak
- Lotura iraunkorra

- Orri honen datuak
- Artikulu hau aipatu
  Wikidata itema

Inprimatu/esportatu

- Liburu bat sortu
- PDF gisa jaitsi
- Inprimatzeko bertsioa

Beste proiektuetan

Wikimedia Commons

Beste hizkuntzak

- Piemontèis
- მარგალური
- Українська
- Norsk nynorsk
- Vepsän kel’
- Português
- Afrikaans
- Aymar aru
- Occitan
- Žemaitėška
- Lingua Franca Nova
- Aragonés
- کوردی
- 日本語
- Italiano
- Azərbaycanca
- தமிழ்
- Dansk
- Avañe'ẽ
- Nāhuatl
- Қазақша
- ქართული
- Shqip
- Нохчийн
- Kurdî
- Asturianu
- Runa Simi
- मराठी
- Eesti
- Bahasa Indonesia
- Seeltersk
- Nederlands
- Română

- Māori
- Plattdüütsch
- Tagalog
- Српски / srpski
- Tiếng Việt
- Brezhoneg
- Español
- Latviešu
- Oʻzbekcha/ўзбекча
- Русский
- Bân-lâm-gú
- English
- Lumbaart
- Hrvatski
- Ilokano
- Ελληνικά
- Македонски
- Ido
- Коми
- Simple English
- Deutsch
- Bahasa Melayu
- Čeština
- Lietuvių
- Türkçe
- پنجابی
- Svenska
- Ирон
- Íslenska
- Polski
- العربية
- Boarisch
- Walon
- Gaelg
- Ligure
- മലയാളം
- اردو
- Български
- Papiamentu
- Slovenščina
- Català
- Беларуская
- Interlingua
- 粵語
- Cymraeg
- Esperanto

- فارسی
- Galego
- Norsk bokmål
- বাংলা
- Latina
- Suomi
- 한국어
- 中文
- Scots
- 吴语
- Davvisámegiella
- ไทย
- Français

Aldatu loturak

WIKIPEDIA Entziklopedia askea

Orriaren azken aldaketa: 20 apirila 2020, 18:14.